

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/12/2013
Identifikačné číslo spisu:	9511100016
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9511100016.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci obžalovaného JUDr. K. J. a spol. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí 25. februára 2014 v Bratislave takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok sa z r u š u j e v odsudzujúcej časti výroku o vine a vo výroku o treste u obžalovaného JUDr. K. J..

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný JUDr. K. J.

u z n á v a z a v i n n é h o , že

ako vyšetrovateľ Policajného zboru, v dobe najmenej od 24. marca 2009 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, Úrade justičnej a kriminálnej polície, ul. J. č. XXX v W., vyšetroval trestnú vec obvineného J. X., ktorý bol pod sp. zn. ORP - 134/OVK - TV - 2009, stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., pričom trestné stíhanie J. X. bolo prokurátorom Okresnej prokuratúry W. 28. mája 2009 podmienene zastavené podľa § 216 Tr. por., následne dňa 12. júna 2009 v čase okolo 12.00 h. v Advokátskej kancelárii JUDr. Y. U., ul. J. č. XXXX/XXX v W., prijal od neho finančný úplatok 200 € v súvislosti s výkonom funkcie vyšetrovateľa vo vyššie uvedenej trestnej veci

t e d a

v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu prijal úplatok a spáchal taký čin ako verejný činiteľ,

t ý m s p á c h a l

zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 329 ods. 2 s poukazom na § 36 písm. j/ a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest

odňatia slobody vo výmere päť rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 56 ods. 1 s poukazom na § 36 písm. j/ a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. sa mu ukladá peňažný trest vo výmere jedentisícdivesto eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, sa obžalovanému ustanovuje náhradný trest odňatia slobody vo výmere štyri mesiace.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Špecializovaný trestný súd rozhodol tak, že obžalovaného JUDr. K. J. uznal za vinného, že

ako vyšetrovateľ Policajného zboru, v dobe najmenej od 24. marca 2009 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, Úrade justičnej a kriminálnej polície, ul. J. č. XXX v W., vyšetroval trestnú vec obvineného J. X., ktorý bol pod sp. zn. ORP - 134/OVK - TV - 2009 stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, kde počas trestného konania vykonával v trestnej veci procesné úkony tak, aby trestná vec obvineného bola podmiennečne zastavená v zmysle § 216 Trestného poriadku a dňa 12. júna 2009 v čase okolo 12.00 h. v Advokátskej kancelárii JUDr. Y. U., ul. J. č. XXXX/XXX v W., prijal od neho finančný úplatok 200 €,

čím spáchal zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Za to obžalovanému JUDr. J. súd uložil pri použití zákonných ustanovení uvedených vo výroku svojho rozsudku trest odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, peňažný trest jedentisícdivesto eur s náhradným trestom odňatia slobody na štyri mesiace a trest zákazu činnosti spočívajúci vo výkone funkcie vyšetrovateľa Policajného zboru na dobu päť rokov (správne „spočívajúcej“ vo výkone funkcie ...).

Ďalším výrokom napadnutého rozsudku Špecializovaný trestný súd obžalovaného JUDr. K. J. podľa § 284 písm. a/ Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby v rozsahu skutkov v jej bodoch 1/ a 3/, ktoré mal spáchať tak, že

1/ v dobe najmenej od októbra 2008 v W., na Okresnom riaditeľstve PZ, Úrade justičnej a kriminálnej polície, na ul. J. č. XXX, vyšetroval trestnú vec mladistvých obvinených S. X., U. Y., J. N. a U. P., ktorí boli pod sp. zn. ORP-495/OVK-TV-2008 trestne stíhaní za prečin krádeže podľa § 212 Trestného zákona, kde počas trestného konania povedal ich advokátovi JUDr. Y. U., že je potrebné opätovne vypočuť obvinených mladistvých tak, aby výpovede boli vykonané v ich prospech, aby obvinení boli vyvinení zo spáchania skutku, čo aj urobil, advokátovi taktiež nepriamo naznačil, že za túto protislužbu chce finančný úplatok, ktorého výšku presne neurčil, následne advokát JUDr. Y. U. úplatok vo výške 400 € odovzdal obvinenému JUDr. K. J. vo svojej kancelárii a dňa 12. novembra 2008 predmetnú trestnú vec ukončil návrhom na postúpenie veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku, pričom jednotlivé procesné úkony v predmetnej trestnej veci vykonával účelovo v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, čím ako vyšetrovateľ PZ porušil svoje povinnosti uvedené v ustanovení § 48 ods. 3 písm. a/, písm. i/ Zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVajS SR a ŽP,

3/ v dobe od 9. januára 2009 do 28. apríla 2009 v W., na Okresnom riaditeľstve PZ, Úrade justičnej a kriminálnej polície, na ul. J. č. XXX, vyšetroval trestnú vec obvineného mladistvého G. W., ktorý bol pod sp. zn. ORP-195/OVK-TV-2009 stíhaný za prečin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona, kde počas trestného konania povedal jeho advokátovi JUDr. Y. U., že svedkov opäť vypočuje tak, aby sa trestná vec skončila v prospech jeho klienta, čo aj urobil, od advokáta za túto protislužbu požiadal finančný úplatok, ktorého výšku presne nešpecifikoval a následne na neznámom mieste a v neznámej dobe najmenej v dvoch prípadoch písomne vypracoval zápisnice o výsluchu svedkov zo dňa 17. apríla 2009 v čase medzi 10.30 až 11.05 h v obci Q.Z. a to i napriek tomu, že v uvedený deň vo svojej kancelárii č. XXX vykonával procesné úkony v inej trestnej veci, pričom dňa 28. apríla 2009 v dopoludňajších hodinách vo svojej kancelárii prijal v trestnej veci obvineného G. W. od advokáta JUDr. Y. U. finančný úplatok vo výške 200 €, pričom jednotlivé procesné úkony v predmetnej trestnej veci vykonával účelovo v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, čím ako vyšetrovateľ PZ porušil svoje povinnosti uvedené v ustanovení § 48 ods. 3 písm. a/, písm. i/ Zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVajS SR a ŽP,

pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky v bodoch 1/ a 3/ obžaloby, pre ktoré bol obžalovaný JUDr. K. J. stíhaný.

Napokon tretím výrokom rozsudku súd prvého stupňa obžalovaného JUDr. T. S. podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby pre skutok uvedený v jej bode 4/, ktorý mal spáchať tak, že

4/ v dobe najmenej od 24. marca 2009 v W. ako prokurátor Okresnej prokuratúry v W., dozoroval trestnú vec obvineného J. X., ktorý bol vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície, ul. J. č. XXX v W. pod sp. zn. ORP-134/OVK-TV-2009 stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, kde počas vykonávania dozoru kontaktoval obhajcu obvineného JUDr. Y. U., od ktorého žiadal sumu najprv 50 000 Sk (1 650 eur) ako úplatok za to, že trestné stíhanie obvineného J. X. ukončí podmieneným zastavením trestného stíhania v zmysle § 216 Trestného poriadku bez zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel, následne znížil výšku úplatku na sumu 800 eur, ďalej obhajcovi uviedol, že vyšetrovateľovi PZ JUDr. K. J. je potrebné dať sumu 200 eur ako úplatok, pričom od obhajcu v presne nezistenej dobe v mesiaci máj 2009 aj prevzal úplatok vo výške 700 eur,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok v bode 4/ obžaloby, pre ktorý bol obžalovaný JUDr. T. S. stíhaný.

Proti rozsudku podal odvolanie ústne do zápisnice po jeho vyhlásení prokurátor a obžalovaný JUDr. J..

Prokurátor sa odvolal proti všetkým výrokom rozsudku v neprospech oboch obžalovaných.

Obžalovaný JUDr. J. podal odvolanie proti odsudzujúcej časti rozsudku v celom rozsahu, teda proti výrokom o vine a treste, týkajúcim sa jeho osoby.

Svoje odvolania obaja odvolatelia aj písomne odôvodnili.

Prokurátor v písomnom podaní uvádza, že Špecializovaný trestný súd správne a úplne zistil skutkový stav veci (vo vzťahu ku skutku č. 2/ obžaloby), správne právne kvalifikoval konanie obžalovaného JUDr. K. J. (vo vzťahu ku skutku č. 2/ obžaloby), ale pochybil v tom, že neuznal vinným obžalovaného JUDr. K. J. aj zo skutkov pod bodom č. 1/ a č. 3/ obžaloby a obžalovaného JUDr. T. S. neuznal vinným pod bodom č. 4/ obžaloby.

Ďalej rekapituluje argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozsudku. V tomto rozsahu potom namieta riešenie dvoch právnych otázok (pri ktorých však bol súd prvého stupňa viazaný právnym názorom najvyššieho súdu, vyjadreným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí).

Pri výklade ustanovenia § 129 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku dospieva k záveru, že výnimka zo zákazu výsluchu sa vzťahuje na všetky trestné činy uvedené v § 341 ods. 1 Trestného zákona, a teda že súd mal prihliadať i na výpovede JUDr. U. ako svedka.

Súd prvého stupňa tiež pochybil, keď na hlavnom pojednávaní (konanom po zrušení rozsudku Najvyšším súdom Slovenskej republiky) neakceptoval procesný návrh prokurátora, aby súd vyžiadal od klientov JUDr. Y. U. vyjadrenie, či súhlasia so zbavením mlčanlivosti pre účely dotknutého trestného konania. Súd sa uspokojil len s tvrdením svedka JUDr. Y. U., ktorý uviedol, že by aj v prípade, že by bol zbavený mlčanlivosti, nevypovedal s poukazom na ust. § 23 ods. 3 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Bolo povinnosťou súdu vyžiadať od klientov JUDr. Y. U. ich vyjadrenia k zbaveniu mlčanlivosti a v prípade pozitívnych vyjadrení, by súd mal vyzvať svedka k výpovedi. Týmto postupom by súd nevstupoval do vzťahu medzi advokátom a klientom, vyžiadal by si len vyjadrenie klientov k zbaveniu mlčanlivosti. Vyjadrenie svedka JUDr. Y. U., že by aj tak odmietol k veci vypovedať bolo preto predčasné a v tomto štádiu konania aj hypotetické a súd ho nemal akceptovať. Tu treba podotknúť, že údajná povinnosť mlčanlivosti JUDr. Y. U. (pre účely trestného konania) vzťahujúca sa na skutočnosti, ktoré sa dozvedel ako advokát pri výkone povolania, nemala žiadny súvis s trestnou vecou obvineného JUDr. K. J. a spol.

Vo vzťahu k výkladu ustanovenia § 115 ods. 7 Trestného poriadku prokurátor tvrdí, že slovo „súčasne“ je potrebné vzťahovať až k okamihu použitia výsledkov odposluchu, a nie už k okamihu jeho vykonávania. Preto mal súd akceptovať zabezpečený záznam telekomunikačnej prevádzky aj vo vzťahu k obžalovanému S., resp. skutku v bode 4/ obžaloby.

V závere svojho podania prokurátor uzatvára :

„S poukazom na uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ Trestného poriadku napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok sp. zn. PK-1T/5/2011B zo dňa 9.10.2013 čo do všetkých výrokov a vec v súlade s § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie“.

Obžalovaný J. v písomnom odvolaní vecne namieta uznanie viny ku skutku v bode 2/ obžaloby v dôsledku nesprávneho zistenia skutkového stavu, pri súčasnom porušení ustanovení Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov.

Obžalovaný sa trestnej činnosti nedopustil a úplatok od nikoho nežiadal.

Výsluch svedkov - policajtov (vrátane vyšetrovateľa) z Úradu inšpekčnej služby (X., X., S., T.) je nezákonný, nakoľko boli orgánmi činnými v trestnom konaní. Zneužili svoju právomoc, keď vypočuli ako svedka JUDr. U. bez pozbavenia jeho osoby povinnosti mlčanlivosti a nevedeli vysvetliť, prečo sa pri výsluchoch rôznych osôb 12. júna 2009 mali podľa údajov v zápisnici nachádzať na dvoch rôznych miestach, teda v X. aj v W..

Nebolo možné použiť agenta ešte pred začatím trestného stíhania, teda pred 12. júnom 2009.

Použitie H. X. ako agenta bolo neprípustnou policajnou provokáciou, pričom menovaná nepodala trestné oznámenie, ale bola vyhľadaná políciou.

Svedkyňa X. na hlavnom pojednávaní uviedla, že v prípade odmietnutia vypovedať, sama by bola vinná, a za tým niečo bude.

Súd vychádza z výpovedí svedkov X., ale neodôvodnil, prečo nepovažoval za vieryhodné výpovede

svedkov R. a T..

Obrazovo - zvukový záznam vyhotovený agentkou sa začína až vstupom X. do U. kancelárie a nie je na ňom zachytený obsah komunikácie medzi svedkyňou a policajťami pred vstupom do miestnosti.

Odvolateľ namieta požiadavku prokurátora na vyžiadanie súdom vyjadrení od všetkých klientov JUDr. U. k pozbaveniu povinnosti mlčanlivosti vzhľadom na obsah jeho výpovede na hlavnom pojednávaní 18. - 19. júla 2011 a vzhľadom na vyjadrenie JUDr. U. k dotknutej okolnosti, teda vzhľadom na odmietnutie vypovedať pri zachovaní mlčanlivosti v zmysle § 23 ods. 3 Zákona o advokácii aj v prípade pozbavenia povinnosti mlčanlivosti, pretože by poškodil svojich klientov.

Súd založil uznanie viny na špekulatívnych úvahách, domnienkach a bez procesne bezchybných dôkazov. Nepostačovalo teda len zistenie pravdepodobnosti, pričom žiaden dôkaz nenasvedčuje, že sa predmetný skutok stal.

Obžalovaný trestnú vec J. X. ukončil zákonným spôsobom, a to návrhom na podanie obžaloby a spôsob vybavenia veci prokurátorom nemal možnosť ovplyvniť. Nie je dôkazne potvrdené skutkové zistenie rozsudku, že obžalovaný vykonával procesné úkony tak, aby trestná vec obvineného bola podmienene zastavená v zmysle § 216 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o úplatok, rozoberá výpovede svedkov, z ktorých vyplýva, že on žiadne peniaze nežiadal, protiprávnu pomoc obvinenému nesľuboval a ani U. vypočutým svedkom nepovedal, že peniaze majú ísť menovite pre vyšetrovateľa J.. Peniaze boli odovzdávané za zbavenie viny a vrátenie vodičského preukazu (X.), resp. za zastupovanie v trestnej veci (J. X.).

Ďalej odvolateľ poukazuje na obsah výpovedí svedkov Q., T. a R., ktorí majú potvrdzovať jeho nevinu.

Opätovne deklaruje nepoužiteľnosť výpovedí policajtov X., X., S. a T., aj keď ho títo, ako sám uvádza, z trestnej činnosti neusvedčujú, taktiež na procesnú nepoužiteľnosť výpovede JUDr. U. ako svedka z rôznych dôvodov.

Osobitne odvolateľ zdôrazňuje údaj o začatí svojho výsluchu ako podozrivého, uvedený v zápisnici z 12. júna 2009 - o 12.20 hodine v X. - keď sa v tom čase nachádzal v W., pričom sa výsluch skončil až o 20.30 hod.

Sledovanie jeho osoby prekročilo dobu uvedenú v príslušnom súdnom príkaze, vrátane vyhotovenia fotografií v tomto prekročenom čase.

Odvolateľ rozoberá obsah odpočutých a dôkazne použitých telefonických rozhovorov a obrazovo - zvukových záznamov, a to so záverom, že nijako nedokazujú jeho vinu.

Osobitne poukazuje na údaj zaznamenaný 8. júna 2009, keď U. uviedol X., že už skôr dal peniaze trom ľuďom, čím sa súd nezaoberal.

V súvislosti s odtlačkom prsta JUDr. U. na obálke a odovzdaním evidovaných bankoviek odvolateľ tvrdí, že táto okolnosť nič nedokazuje. Peniaze, ktoré prevzal, nemajú súvis s vyšetrovanou vecou, čo vyplýva aj z výpovedí svedkov X.. U. obžalovanému povedal, že tieto peniaze mu (obžalovanému) patria a nič viac.

Nie je správny údaj v odôvodnení rozsudku, že on (J.) telefonicky informoval U. o pridelení a budúcom vývoji trestnej veci J. X., ani o plodnej telefonickej debate medzi obžalovaným a obhajcom. Súd tiež rozporuplne hodnotí výpovede svedkov X. vo vzťahu k jeho osobe. Keďže vina obžalovaného - odvolateľa nebola dokázaná, navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a oslobodiť ho spod obžaloby, alternatívne vrátiť vec súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako odvolací súd (§ 315 Trestného poriadku), keďže nezistil dôvod na zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku alebo zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť odvolaniami napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov) a správnosť postupu im predchádzajúceho konania. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadol len vtedy, ak by boli dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Takto zistil, že dôvodné je len odvolanie obžalovaného J., a to len v časti, ktorá podstatu rozhodnutia nemení.

Súd prvého stupňa rozhodol (s výnimkou týkajúcou sa ďalej uvedených okolností skutku obsiahnutého v odsudzujúcej časti výroku rozsudku) v súlade so zákonom a stavom veci. To znamená, že z procesne použiteľných dôkazov vyvodil správne závery, teda že sa skutok v bode 2/ obžaloby stal, spáchal ho obžalovaný JUDr. K. J., a že spáchanie ostatných v obžalobe uvedených skutkov nebolo dokázané.

Čin, pre ktorý bola uznaná vina aj (v konečnom dôsledku) správne právne kvalifikoval, čo však platí pre jeho podobu, upravenú odvolacím súdom (pri podobe skutku uvedenej vo výroku napadnutého rozsudku by bola právna kvalifikácia neúplná).

Podľa zákonných kritérií rozhodol Špecializovaný trestný súd aj o treste, čo odvolací súd korigoval len v rozsahu nadbytočne uloženého trestu zákazu činnosti.

Bolo by nadbytočné opakovať skutkovo - dôkazný a právny rozbor odôvodnenia napadnutého rozsudku, okrem odôvodnenia vykonaných zmien, a vo zvyšnej časti najvyšší súd na toto odôvodnenie odkazuje.

V zmysle uvedeného, na základe odvolania obžalovaného, ktoré smerovalo proti skutkovým zisteniam v celej časti odsudzujúceho výroku, bola vypustená časť skutkovej vety v rozsahu slov „kde počas trestného konania vykonával v trestnej veci procesné úkony tak, aby trestná vec obvineného bola podmienene zastavená v zmysle § 216 Trestného poriadku a“. Tieto okolnosti neboli dokázané a úvahy súdu v odôvodnení rozsudku ani neprezentujú spôsob, ktorým malo dôjsť k vytvoreniu podkladov pre rozhodnutie prokurátora o podmienene zastavení trestného stíhania v rozpore s reálne nastanými resp. dôkazne zistenými skutočnosťami („predpisovanie“ výpovede niektorých dôkazne nepodstatných svedkov takú povahu nemá). O tom svedčí aj ukončenie veci návrhom na podanie obžaloby zo strany obžalovaného ako vyšetrovateľa činného vo veci.

Naopak, keby ku súdom prvého stupňa konštatovaným okolnostiam došlo, znamenalo by to potrebu doplniť právnu kvalifikáciu o trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona, spáchaný v jednočinnom súbehu.

Popis skutku bol potom najvyšším súdom doplnený o procesné reálie postupu prokurátora pri meritórnom rozhodnutí vo veci a poukazom na príčinnú súvislosť medzi prijatím úplatku a výkonom funkcie vyšetrovateľa (ako osobitnou formou obstarávania vecí všeobecného záujmu).

Právna kvalifikácia ostala nezmenená, na trestnosti prijímania úplatku v tomto prípade nič nemení okolnosť, že toto prijatie nebolo spojené s preukázanou protislužbou v podobe ovplyvnenia priebehu vyšetrovania v prospech obvineného a v rozpore so zákonom.

Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona, spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo daní si sľúbiť úplatok v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Trestného zákona.

Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Trestného zákona je daná

vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu (napr. aj ako uznanie, ocenenie alebo poďakovanie) za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, postavenia alebo funkcie vykonáva. Prijatie dotknutého plnenia v oficiálnom (úradnom) styku zároveň aj symbolizuje pre taký prípad neprípustné upevňovanie vzťahov a prísľub „ústretovosti“ pre budúcnosť.

Aj v konaní prezentované tvrdenie o prijatí príslušnej sumy (200 €) za „dohodenie“ klienta obhajcovi by bolo pokryté trestnosťou podľa § 329 Trestného zákona (aj keď toto tvrdenie je dôkazne potrebné hodnotiť len ako spôsob obrany obvineného).

Ak by vo veci činný vyšetrovateľ také plnenie prijal, je splnený zákonný znak v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, a to pri výkone právomoci verejného činiteľa (§ 329 ods. 2 Trestného zákona). Vyšetrovateľ je za výkon svojej právomoci odmeňovaný v rámci nárokov vyplývajúcich zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru a od subjektov trestného konania, resp. ich zástupcov žiadne plnenia neprijíma. V rámci svojho nestranného postupu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku by vyšetrovateľ nemal obvinenému ani odporúčať konkrétneho obhajcu, taký postup však sám osebe nie je trestným činom.

Ku úprave skutku došlo po zrušení výroku o vine podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku, teda pre popísaný defekt skutkových zistení, reparáciu ktorého vykonal a s podkladovými okolnosťami sa vysporiadal odvolací súd, nepredlžujúc tak konanie po nutnosti rozsudok v predchádzajúcom priebehu konania už dvakrát zrušiť. Meritórne rozhodol v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku.

Ku ďalšej zmene rozsudku došlo pri opätovnom rozhodovaní o treste, výrok o ktorom bol zrušený podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku. Spočíva vo vypustení z výroku o treste uloženia trestu zákazu činnosti vykonávať funkciu vyšetrovateľa Policajného zboru na dobu 5 rokov.

Uloženie takého trestu je nadbytočné v dôsledku obligatórneho prepustenia zo služobného pomeru policajta pre odsúdenie za úmyselný trestný čin v zmysle § 192 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície.

Následnému opätovnému prijatiu do služobného pomeru a výkonu funkcie vyšetrovateľa potom bráni nesplnenie požiadavky bezúhonnosti v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/, ods. 2 naposledy označeného zákona, a to z rovnakých dôvodov, ako pri prepustení zo služobného pomeru (predchádzajúce odsúdenie pre úmyselný trestný čin), pričom bezúhonnosť sa v prijímacom konaní preukazuje odpisom z registra trestov.

Obdobné obmedzenia vyplývajú aj z iných právnych predpisov, upravujúcich statusové pomery verejných činiteľov (napr. sudcov alebo prokurátorov).

Ako už bolo uvedené, ku zrušeniu výroku o vine a v nadväznosti na to zo zákona (§ 321 ods. 3 Trestného poriadku) i výroku o treste došlo na základe odvolania obžalovaného JUDr. J., ktorému odvolací súd vo vyššie popísanom rozsahu vyhovel. Vo zvyšnom rozsahu bolo toto odvolanie nedôvodné a teda nemožno súhlasiť s jeho argumentáciou, smerujúcou ku oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby, v čom odvolací súd generálne už skôr odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Osobitne k odvolacím námietkam obžalovaného :

Pokiaľ ide o výsluch konajúcich policajtov, tento naozaj nemôže viesť ku objasneniu skutočností, ktoré

sa primárne (najmä, nie však výlučne) dokazujú v trestnom konaní v zmysle § 119 ods. 1 Trestného poriadku - tu ide o okolnosti skutku a osoby páchatel'a. Je pravdou tiež to, že priebeh procesného úkonu dokumentuje zápisnica alebo iná listina o jeho vykonaní. Vykonanie dôkazu (výsluchu) však môže dokázať, že údaje uvedené v zápisnici alebo inej verejnej listine sú nepravdivé.

V prejednávanej veci sa navyše výsluch dotknutých osôb týkal aj okolností zadržania obžalovaného a JUDr. U. 12. júna 2009, keď došlo k prevzatíu predmetného úplatku, čo v konkrétnych súvislostiach predstavuje skutkový prienik s dejovou líniou trestného činu.

Ako však uvádza aj samotný odvolateľ, dotknutí svedkovia ho z trestnej činnosti neusvedčujú a uznanie viny je založené na iných dôkazoch. Odôvodnenie rozsudku popisuje obsah výpovedí policajtov vo vzťahu k ich činnosti v predmetnom čase, priebeh a výsledky procesných úkonov sú však dokumentované v príslušných zápisniciach - o osobnej prehliadke (JUDr. J.), o obhliadke miesta činu (kancelária naposledy menovaného) s fotodokumentáciou, obdobne osobná prehliadka a prehliadka iných priestorov vo vzťahu k JUDr. U. a zápisnice o vykonaných výsluchoch.

Výpovede policajtov (svedok X.) sa týkajú aj okolnosti, či nebol na JUDr. U. pri výsluchu vykonávaný nátlak v súvislosti s okolnosťami trestnej činnosti obžalovaného (odvolateľa). Bez ohľadu na negatívne vyjadrenie vypočúvaného policajta k tejto otázke, svedecké výpovede JUDr. U. neboli dôkazne použiteľné, primárne z iných dôvodov, uvedených v predošlom rozhodnutí najvyššieho súdu a tiež v napadnutom rozsudku. To sa týka i ostatných namietaných okolností vo vzťahu k U. výsluchu, resp. výsluchom.

Namietaný údaj, týkajúci sa doby výsluchu podozrivého JUDr. J. (v X. od 12.20 do 20.30 hod.) je evidentne chybou zápisnice, keďže menovaný sa o 12.20 hod. nachádzal v W. ako zadržaný. Túto nezrovnalosť pripustil ako svedok i vypočúvaný vyšetrovateľ T. s tým, že výsluch sa musel v skutočnosti začať neskôr. Ide evidentne o neúmyselnú mechanickú chybu pri uvedení dotknutého údajá do zápisnice (ak nejde len o chybu písársku), keďže iné vysvetlenie nemá logické opodstatnenie.

Svedok - policajt X. uviedol, že bol striedavo prítomný pri výsluchu U. i J., ktoré sa časovo sčasti prekrývali. To zodpovedá zápisniciam z 12. júna 2009, kde pri výsluchu JUDr. U. je uvedený ako prítomný pri výsluchu a podpise (výsluch skončený o 19.30 hod.) a pri výsluchu JUDr. J. je uvedený ako prítomný pri podpise (výsluch skončený o 20.30 hod.). Oba výsluchy boli vykonané v X..

Čo sa týka momentu, od ktorého možno použiť agenta, predmetný príkaz vydáva sudca pre prípravné konanie podľa § 117 ods. 5 Trestného poriadku aj pred začatím trestného stíhania. Zároveň v predmetných súvislostiach už predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu upozornilo na uznesenie o začatí trestného stíhania, vydané už 19. februára 2009 (skutok vecne vymedzený ako „ad 1“).

Postup agenta (X.) nebol provokáciou, nakoľko o poskytnutie príslušných prostriedkov (doplatok 500 €) bola (ešte nie ako agent) JUDr. U. požiadaná už pred 8. júnom 2005, kedy (až) mu túto sumu odovzdala. V tomto bode je jej výpoveď objektivizovaná i obrazovo - zvukovým záznamom z odovzdania peňazí. Nemá žiadne vecné opodstatnenie skúmať, či bol záznam spustený ešte pred vstupom do advokátskej kancelárie, ako to žiada odvolateľ.

Bez ohľadu na uvedené, pri korupcii verejného činiteľa je aktívne navádzanie na spáchanie trestného činu (navádzanie agentom) prípustné v zmysle § 117 ods. 2 Trestného poriadku).

Okolnosť, či svedkyňa mala byť trestne stíhaná vo vzťahu k jej konaniu predchádzajúcemu ustanoveniu za agenta, odvolací súd právne nerieši, nakoľko v zmysle § 2 ods. 15 a § 237 ods. 1 Trestného poriadku rozhoduje len o vine osôb, ktoré boli pred súd (podaním obžaloby) postavené prokurátorom.

Čo sa týka hodnotenia dôkazov vo vzťahu k obsahu svedeckých výpovedí, ich rozdelenia súdom na dôveryhodné a nedôveryhodné, taktiež pokiaľ ide o obsah záznamov telekomunikačnej prevádzky a zvukových záznamov, platí nasledovné :

Hodnotenie dôkazov vo vzťahu ku prijatiu úplatku sa odvíja od objektívne preukázaného (obrazovo - zvukové záznamy, zápisnica o osobnej prehliadke) prevzatia evidovaných bankoviek najprv JUDr. U. od H. X. a potom od JUDr. U. obžalovaným J.. Věřia obhajoby, že práve tieto bankovky odovzdal JUDr. U. s odstupom štyroch dní obžalovanému z iného dôvodu, ktorý neuvádza ani samotný odvolateľ, je nereálna a nevzbudzuje rozumnú pochybnosť o vine. Správne je potom posúdenie svedeckých výpovedí, označených súdom prvého stupňa ako vierohodných, ktoré takým zisteniam zodpovedajú, a naopak. Rovnako to platí o hodnotení obsahu odpočutých telefonických hovorov a zvukovo zaznamenaných osobných rozhovorov.

Neoprávnenosť požiadaviek prokurátora, namietaná odvolateľom, ktorá sa týka zisťovania pozbavenia povinnosti mlčanlivosti JUDr. U. jeho klientami, je argumentovaná v časti tohto odôvodnenia, týkajúcej sa odvolacích námietok prokurátora, a v tomto bode je odvolanie obžalovaného dôvodné (čo však nemá vplyv na uznanie jeho viny).

Dôvodná je i odvolacia námietka vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa, že obžalovaný J. vykonával procesné úkony tak, aby bola trestná vec obvineného J. X. podmienene zastavená, čo je odôvodnené vyššie, a skutok bol v tomto zmysle odvolacím súdom upravený.

V predchádzajúcej časti odôvodnenia je tiež vysvetlené, prečo je prevzatie 200 € obžalovaným od obhajcu i za týchto okolností (nepreukázané porušenie procesných povinností) trestným činom prijímania úplatku.

Vo vzťahu k namietaným okolnostiam sledovania osoby obžalovaného je potrebné uviesť, že o taký dôkaz sa uznanie jeho viny v napadnutom rozsudku neopiera.

Čo sa týka U. výrokov, zaznamenaných pri rozhovore s X. 8. júna 2009, z pohľadu dokázaných skutočností ide o mystifikáciu, keď uvedenie väčšieho množstva osôb, ktoré už obhajca musel podpísať, malo zosilniť tlak na zaplatenie (doplatenie) 500 € vyššie menovanou.

Pokiaľ ide o odtlačok U. prsta na obálke, v ktorej boli odovzdané peniaze, čo nemá podľa odvolateľa dôkazný význam, treba uviesť, že táto dôkazná informácia dopĺňa mozaiku objektivizácie skutkového zistenia odovzdania a prijatia úplatku medzi dotknutými osobami. Ak JUDr. U. povedal obžalovanému, že peniaze, ktoré mu dáva, mu (J.) patria, plne to zapadá do schémy korupčného konania. Ťažko očakávať, že poskytovateľ peňažného plnenia bude v tejto situácii používať terminológiu „úplatok“, alebo inú výslovnú charakteristiku prijímateľovho benefitu.

Pokiaľ ide o rozhovor komentovaný v rozsudku na čl. 28 (odsek 3) - naozaj taký rozhovor obžalovaného JUDr. J. s JUDr. U. nebol zaznamenaný (ide zrejme o zámenu s iným rozhovorom), čo však skutkové zistenia ohľadom prijatia úplatku nespochybňuje (sú nepochybne dokázané inak). Rovnako na týchto zisteniach nič nemenia údaje svedkov X., ktoré neobsahujú výslovný údaj, že peniaze boli poskytované menovite pre vyšetrovateľa J..

V naposledy uvedenom smere bol obhajca JUDr. U. podľa vykonaných dôkazov autonómnym sprostredkovateľom, zodpovedným za výsledok. Úplatok nepochybne odovzdal obžalovanému J., aj keď pre obvineného pozitívny výsledok trestného stíhania nemusel byť, a v rozsahu dokázaných skutočností ani nebol, dosiahnutý protiprávne, resp. nemusel byť sprevádzaný korupčným plnením voči osobe, ktorá o podmienene zastavení trestného stíhania rozhodla, teda voči prokurátorovi. Tomu zodpovedá prvotné (JUDr. S.) i opätovné (po zrušení rozhodnutia JUDr. S. generálnym prokurátorom) uzavretie dotknutej trestnej veci podmienčným zastavením trestného stíhania (v druhom prípade už iným vo veci konajúcim prokurátorom). To, že obhajca vyšetrovateľovi úplatok poskytol, dokumentuje ich spoluprácu pri nasmerovaní vyšetrovateľom obvineného (jeho rodinného príslušníka) na korupčne aktívneho obhajcu, ktorý mu potom z prostriedkov poskytnutých klientom (nad rámec odmeny advokáta) ako úplatok (pod zámienkou ovplyvnenia orgánov činných v trestnom konaní) poskytnúť

províziu. Ako už bolo vysvetlené vyššie, ide o úplatok, a to aj v prípade, ak by konajúci vyšetrovateľ prijal od obhajcu peňažné plnenie za „dohodenie klienta“ pri legálnej (bezkorupčnej) obhajobe.

Čo sa týka odvolania prokurátora, toto je v celom rozsahu nedôvodné.

Prokurátor v jeho obsahu vyjadruje nesúhlas s právnym názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí v prejednávanej veci, teda v uznesení z 21. augusta 2012, sp. zn. 2 To 1/2012, a to jednak v otázke povinnosti mlčanlivosti advokáta v zmysle § 129 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku a § 23 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov, a jednak v otázke podmienky súčasného vedenia trestného konania v zmysle § 115 ods. 7 Trestného poriadku.

Odpoveď na dotknuté aplikačné otázky dáva už naposledy označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorého obsah bol prevzatý do odôvodnenia napadnutého rozsudku, vrátane komplexného rozboru právnej problematiky. Z nej vyplýva i vysporiadanie sa s oponentúrou, ktorá je obsahom aktuálneho odvolania (právne vety týkajúce sa povinnosti mlčanlivosti boli publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53 v čiastke 4/2013 - veta I a II).

Je potrebné doplniť (v nadväznosti aj na obsah odvolacích námietok), že súd prvého stupňa správne postupoval, keď na základe vyhlásenia JUDr. U. v zmysle § 23 ods. 3 zákona o advokácii konštatoval prekážku výsluchu menovaného ako svedka v zmysle § 129 ods. 2 Trestného poriadku.

Pokiaľ obhajcu nepozbavil mlčanlivosti S. X. (skutok 1/ obžaloby) a G. W. (skutok 3/ obžaloby), vo vzťahu ku obom týmto skutkom, ktorých sa týka oslobodzujúca časť výroku rozsudku, by bola výpoveď svedka už z tohto dôvodu nemožná (pokiaľ ide o skutok v bode 1/, je výsluch znemožnený nedostatkom pozbavenia mlčanlivosti ktorýmkoľvek zo spoluobvinených - viacerých klientov odvolateľa).

Bez ohľadu na uvedené, zákaz výsluchu JUDr. U. je daný v celom rozsah vyhlásením obhajcu, že aj keby ho pozbavili mlčanlivosti všetci klienti, ktorých sa prejednávane veci týkajú, zachováva mlčanlivosť, aby im nepoškodil, a to v zmysle § 23 ods. 3 zákona o advokácii.

Podľa § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov advokát jej povinný zachovávať mlčanlivosť aj v prípade, ak ho klient alebo všetci jeho právni nástupcovia pozbavia tejto povinnosti, ak usúdi, že pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta.

Z formulácie „ak usúdi“ je zrejmé, že záver o okolnosti, či pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta, ponecháva zákon na úvahe advokáta.

Navyše, ako na to už poukázal najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, výsluch sa viaže na okolnosť možného (v konaní dokazovaného) porušenia povinnosti policajta a prokurátora v pôvodnom konaní, čo je obligatórnym dôvodom na obnovu konania, v dotknutých súvislostiach v neprospech obvineného.

Ak advokát usúdi, že pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta, zachovanie tejto povinnosti podľa zákona o advokácii je jeho (výslovne ustanovenou) povinnosťou.

Taká situácia je potom právne rovnocenná neoslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti v zmysle § 129 ods. 2 Trestného poriadku (§ 23 ods. 1, ods. 2 zákona o advokácii).

V súhrne teda platí :

Povinnosť zachovávať mlčanlivosť v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o advokácii) vyvoláva tie isté právne účinky, teda zákaz výsluchu

svedka v trestnom konaní, ktoré § 129 ods. 2 Trestného poriadku spája s povinnosťou mlčanlivosti v prípade neoslobodenia povinnej osoby od zachovávania povinnosti mlčanlivosti príslušným orgánom alebo tým, v ktorého záujme má túto povinnosť (také neoslobodenie a jeho právne účinky sú vo všeobecnej rovine vyjadrené v ustanovení § 23 ods. 1, ods. 2 Zákona o advokácii).

Okolnosť, či pozbavenie povinnosti mlčanlivosti je v neprospech klienta, predpokladanú ustanovením § 23 ods. 3 Zákona o advokácii, ponecháva tento zákon formuláciou „ak usúdi“ na úvahu advokáta, ktorá nie je preskúmateľná orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom.

Jedine taký výklad oboch ustanovení v ich vzájomnej súvislosti sa javí ako ústavne konformný.

Je tiež zrejmé, že ďalšie zisťovanie možného pozbavenia povinnosti mlčanlivosti zo strany doposiaľ neoslovených klientov nemôže na už prejavenej vôli advokáta (JUDr. U.) vo vyššie popísaných súvislostiach nič zmeniť.

Taktiež je potrebné doplniť, že ustanovenie § 129 ods. 2 Trestného poriadku sa viaže na § 23 zákona o advokácii, teda na situáciu, v ktorej sa advokát podľa odseku 1 naposledy označeného ustanovenia dozvedel o príslušných okolnostiach v súvislosti s výkonom advokácie (v prípade trestného konania v súvislosti s výkonom obhajoby).

Korupčné aktivity v prospech klienta v postavení obvineného, na ktorých mal mať obhajca účasť, nemožno považovať za výkon obhajoby. Na tieto okolnosti sa použije ustanovenie § 129 ods. 2 Trestného poriadku a ustanovenie § 23 ods. 1 až 3 Zákona o advokácii, keďže sa o nich advokát dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie (obhajoby), aj keď nie priamo pri jej (legálnom) výkone.

Ak ide o iné relevantné skutočnosti, o ktorých sa advokát dozvedel pri legálne konformnom výkone obhajoby, použije sa ustanovenie § 36 ods. 3 veta druhá Trestného poriadku a advokát nesmie byť o týchto okolnostiach vypočúvaný ako svedok za žiadnych okolností (absolútny zákaz výsluchu).

Takú hierarchiu právnym poriadkom chránených a presadzovaných spoločenských záujmov, v ktorej majú prioritu vzťahy týkajúce sa poskytovania právnej pomoci, ustanovuje zákon. Súd je povinný (pri nutnosti interpretovať dotknuté, obsahovo kontroverzné ustanovenia aj navzájom) tento legálny režim rešpektovať (ako však vyplýva aj z predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu v tejto veci, súčasťou predmetného režimu je v hmotnoprávnej rovine zároveň povinnosť prekazenia, resp. pri splnení zákonom ustanovených podmienok aj povinnosť oznámenia trestného činu podľa Trestného zákona).

Na základe uvedeného bolo odvolanie prokurátora zamietnuté ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku.

Je ešte potrebné vytknúť súdu prvého stupňa polemiku s právnym názorom odvolacieho súdu v závere rozhodnutia, ktorá je neprofesionálna.

Rozdielny právny názor vyjadril súd prvého stupňa ešte vo svojom predchádzajúcom rozsudku, ktorý bol najvyšším súdom zrušený.

Viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 327 ods. 1 Trestného poriadku vyvoláva povinnosť rozhodnúť v súlade s týmto právnym názorom. V širšom kontexte, ktorý by však konajúcemu senátu a jeho predsedovi nemal tiež uniknúť, nie je v takom prípade v odôvodnení rozsudku ani priestor na protichodnú odbornú diskusiu, ktorá patrí na mimoprocesné fóra. Rozhodnutia súdov oboch stupňov v konkrétnej veci totiž tvoria v konečnom dôsledku jeden celok, ktorý nemôže byť súdom nižšieho stupňa oproti právnemu názoru nadriadeného súdu spochybňovaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.